

ger, at færingerne er et hårdhudet og sejt folkefærd, har de seneste års udvikling gjort livet surt for manges vedkommende, og selvtilliden er hos mange slået i stykker. Her i Danmark kan man møde enkelte færinger, som skammer sig over at være færinger. De gør alt, hvad de kan, for at undgå deres oprindelige identitet.

Dette synes jeg er dybt tragisk, eftersom man ikke kan lægge skylden for den økonomiske tragedie i Nordatlanten på alle færinger. Skylden ligger hos nogle politikere og erhvervsfolk. Den store politirazzia i sidste måned har næppe forbedret disse færingers trang til at fortælle, hvor de kommer fra, snarere tværtimod.

Men det er meget vigtigt i disse dage, hvor mange danskere og udlændinge går rundt og tror, at færingerne er et halvkriminelt folkefærd, at slå fast med syvtommersøm, at Færøerne har fået en ny politisk ledelse, som har forståelse for situationens alvor og agter at handle derefter. Målsætningen er, at færinger igen skal være stolte over at være færinger. Hvor lang tid det kommer til at tage, ved jeg ikke; det svæver i det uvisse.

De store undersøgelser, der er i gang i øjeblikket, må have lov til at gå deres gang. Bagefter er det så op til dommeren at afgøre, om der er sket nogle ulovligheder, hvorefter de skyldige dømmes og de uskyldige går fri. Lagtingets retsudvalg har i flere uger undersøgt, om der er forhold fra 1980'erne inden for administrationen og det politiske system, som skal undersøges nærmere i en dommerundersøgelse.

Selv om hungersnøden i Irland i 1800-tallet ikke direkte kan sammenlignes med den nuværende situation på Færøerne, virker ligheden bl.a. i folkefrflytningen afskrækkende på den færøske befolkning, som for tiden oplever en lignende fraflytning.

Historien fortæller, at følgerne af hungersnøden i Irland ikke blot var økonomiske, men at det virkede, som om landet var ved at miste sit ansigt: Fra at være en relativt uberørt stat med sit eget parlament var det nu på én nat forvandlet til en ren provins. Hovedstaden, Dublin, havde mistet sin stilling som politisk og kulturelt centrum og var blevet til en ganske almindelig engelsk provinsby.

På alle områder – kulturelt, politisk og økonomisk – var den store hungersnød vanddeleeren i Irlands politik i 1800-tallet. Landet var dødsygt af hungersnød og emigration, byerne var folketomme, og de keltiske sagn og traditioner, som før blev varetaget af byboerne, fandtes

ikke længere. Modsætningen mellem nationerne Irland og England forekom større end nogen sinde.

Det blev på den tid fremført, at hvis de skribenters blæk, der blev brugt til forslag til reformer, havde kunnet løse Irlands problemer, ville de være løst for længe siden. Senere, på trods af utallige skribenters blæk og tryksværte – som færingerne for tiden oplever det – beretter historien om en enkelt korrespondent fra The Times, som syntes at have været den første til at slå alarm og dermed vække verdensopinionen for nøden i Irland, hvilket siden førte til, at hjælpen strømmede ind til landet.

Personlig har jeg den opfattelse, at den økonomiske krise på Færøerne mildt sagt ville være mindre omfangsrig og mere afdæmpet, hvis man fulgte den politiske linje, Sambandspartiet står for i færøsk politik. Desværre har det ikke været tilfældet. Om al den vilje – begyndende med eksperter hyret af den forhenværende borgerlige regering fra Den Internationale Valutafond, IMF, og senere udvalg af økonomisk sagkyndige nedsat af den nuværende regering og Færøernes landsstyre foruden alle de selvbestaltede rapporter og erklæringer fra professorer og andet godtfolk med forslag til reformer – havde kunnet løse Færøernes økonomiske krise, ville den også for længe siden have været løst.

På alle områder – økonomisk, politisk og kulturelt – måtte befolkningen på Færøerne se i øjnene, at det omkringliggende hav, som med sin rigdom før har kunnet samle befolkningen på øerne, nu er ved at skille den på grund af politiske fejlpositioner og mange års svigtende tilførsel af fisk resulterende i en folkeudvandring uden sidestykke, for at folk kan livbærges sig under fremmede himmelstrøg.

Det er et spørgsmål, om noget land – krigstilstande undtaget – har oplevet en fraflytning i den størrelsesorden, som Færøerne for tiden er vidne til. Kan den ikke med det samme formindskes betragteligt, er der næppe nogen, der kan forestille sig, hvordan det færøske samfund skal kunne klare fremtiden.

Det er en kendsgerning, at fra den 1. januar 1989 til den 31. december 1994 er omkring 6.000 mennesker flyttet væk fra øerne. Det vil omregnet til danske forhold svare til, at hele det indre af København var uddød, eller at hele Århus Amt, hvor 22 af Folketingets medlemmer er valgt, eller byerne ved Jyllands østkyst: Skagen, Frederikshavn, Aalborg, Randers, Grenå, Ebeltoft, Århus og Horsens, var blevet folketomme.